T093 ATĐ 5 (31) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q127-Đại Chủng Uẩn-Luận về Đại Tạo

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 127 CHÖÔNG V: ÑAÏI CHUÛNG UAÅN

Phaåm Thöù Nhaát: LUAÄN VEÀ ÑAÏI TAÏO

LUAÄN VEÀ ÑAÏI TAÏO (Phaàn 1)

Xöù do Ñaïi chuûng ñaõ taïo ra, maáy loaïi coù thaáy, maáy loaïi khoâng thaáy? Caùc chöông nhö vaäy vaø giaûi thích veà nghóa töøng chöông ñaõ lónh hoäi roài, tieáp ñeán caàn phaûi phaân bieät roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì muoán phaân bieät yù nghóa trong Kinh. Nhö trong Kinh noùi: “Caùc saéc voán coù ñeàu laø boán Ñaïi chuûng, vaø do boán Ñaïi chuûng ñaõ taïo ra”. Trong Kinh tuy noùi ra ñieàu naøy maø chöa pb roäng veà nghóa Xöù do Ñaïi chuûng ñaõ taïo ra, maáy loaïi coù thaáy, maáy loaïi khoâng thaáy? Cho ñeán noùi roäng ra. Kinh laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa luaän naøy, ñieàu gì trong Kinh chöa giaûi thích thì nay caàn phaûi giaûi thích, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Coù ngöôøi noùi: Vì ngaên chaën caùch noùi cuûa Sö khaùc. Nghóa laø trong Boä naøy coù hai Luaän Söï: 1. Giaùc Thieän. 2. Phaùp Cöùu. Giaùc Thieân ñaõ noùi saéc chæ laø Ñaïi chuûng, taâm sôû töùc laø taâm. Vò aáy ñöa ra caùch noùi naøy: Taïo saéc töùc laø söï sai bieät cuûa Ñaïi chuûng, taâm sôû töùc laø söï sai bieät cuûa taâm. Vì sao vò aáy ñöa ra caùch noùi naøy? Bôûi vì döïa vaøo trong Kinh. Nhö trong kinh noùi: “Maét trong vieân thòt troøn, neáu beân trong khaùc nhau veà taùnh cöùng-loaïi cöùng, tieáp caän coù söï chaáp thoï thì goïi laø Ñòa giôùi beân trong, cho ñeán khaùc nhau veà taùnh ñoäng-loaïi ñoäng, tieáp caän coù söï chaáp thoï thì goïi laø Phong giôùi beân trong”. Vò aáy döïa vaøo kinh naøy, cho neân

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 127 507

noùi taïo saéc töùc laø Ñaïi chuûng. Vaû laïi, trong Kinh noùi: “Theá naøo laø Ñaúng trì? Ñoù laø taâm thieän cuøng moät caûnh vôùi taùnh”. Vì vaäy cho neân noùi taâm sôû töùc laø taâm. Hoûi: Vò aáy laïi laøm sao thieát laäp Giôùi-Xöù-uaån? Ñaùp: Vò aáy ñöa ra caùch noùi naøy: Ñoái vôùi boán Ñaïi chuûng, coù loaïi laø töï ñoäng nhìn thaáy, coù loaïi laø khoâng töï ñoäng nhìn thaáy, cho ñeán coù loaïi laø töï ñoäng tieáp

xuùc, coù loaïi laø khoâng töï ñoäng tieáp xuùc. Caùc loaïi töï ñoäng nhìn thaáy thì thieát laäp laøm Nhaõn giôùi, caùc loaïi khoâng töï ñoäng nhìn thaáy thì thieát laäp laøm Saéc giôùi, cho ñeán caùc loaïi töï ñoäng tieáp xuùc thì thieát laäp laøm Thaân giôùi, caùc loaïi khoâng töï ñoäng tieáp xuùc thì thieát laäp laøm Xuùc giôùi. Trong taâm coù loaïi döïa vaøo nhaõn caên, cho ñeán coù loaïi öïa vaøo yù caên. Döïa vaøo nhaõn caên thì thieát laäp Nhaõn thöùc giôùi, cho ñeán döïa vaøo yù caên thì thieát laäp yù thöùc giôùi; ngay nôi saùu Thöùc thaân khoâng giaùn ñoaïn ñaõ dieät ñi thì thieát laäp laøm YÙ giôùi, ngay nôi taâm sai bieät coù luùc goïi laø Thoï, coù luùc goïi laø Töôûng, coù luùc goïi laø Tö, cuøng vôùi ba voâ vi thieát laäp laøm Phaùp giôùi. Gioáng nhö Giôùi, Xöù cuõng nhö vaäy. Veà uaån, ñoái vôùi boán Ñaïi chuûng thì thieát laäp laøm Saéc uaån; ñoái vôùi taâm sai bieät coù luùc goïi laø Thoï, coù luùc goïi laø Töôûng, coù luùc goïi laø Tö, coù luùc goïi laø Thöùc, thì thieát laäp laøm boán Uaån. Hoûi: Vò aáy laøm theá naøo thoâng hieåu lôøi trong Kinh ñaõ noùi: Caùc saéc voán coù ñeàu laø boán Ñaïi chuûng, vaø do boán Ñaïi chuûng ñaõ taïo ra? Ñaùp: vò aáy ñöa ra caùch noùi naøy: Khoâng phaûi laø Thanh ñaõ taïo ra lìa boán Ñaïi chuûng coù nhöõng nhaân rieâng bieät, maø ngay nôi Ñaïi chuûng thieát laäp Thanh ñaõ taïo ra. Taïi sao bieát nhö vaäy? Nhö trong Kinh noùi: “Tyø kheo neân bieát! Xuùc do hai duyeân, ñoù goïi laø nhaõn saéc cho ñeán yù phaùp. Coù saùu Xuùc xöù, laø do tröôùc ñaõ laøm-laø do tröôùc ñaõ taïo, ta noùi chính laø nghieäp cuõ”. Neân bieát raèng dò sinh khoâng nghe do nhöõn Xuùc naøy maø nhaän laáy vui söôùng-nhaän laáy ñau khoå. Do nhöõng taïo taùc naøy hoaëc laø tuøy theo moä loaïi naøy, khoâng phaûi laû lìa saùu Xuùc xöù tröôùc coù Xuùc xöù thöù baûy khaùc maø coù theå ôû trong ñoù thieát laäp Thanh ñaõ taïo ra, ngay nôi saùu xuùc xöù tröôùc noùi laø ñaõ taïp ra. Kinh tröôùc cuõng nhö vaäy, khoâng phaûi laø lìa Ñaïi chuûng coù rieâng nhöõng taïo taùc, ngay nôi Ñaïi chuûng thieát laäp Thanh ñaõ taïo ra, ñoái vôùi toâi khoâng phaûi laø khoù. Caùc Luaän sö A-tyø-ñaït-ma noùi: “Vò aáy ñaõ daãn kinh coù yù bí maät rieâng, khoâng coù theå daãn chöùng cho kinh ñaõ daãn tröôùc kia. Kinh aáy tröôùc noùi veà saùu Xuùc xöù, ñoù laø yù bí maät noùi ñeán phaân vò chöa hieåu roõ raøng; sau noùi laø do nhöõng taïo taùc naøy hoaëc laø tuøy theo moät loaïi naøy, ñoù laø yù bí maät noùi ñeán phaàn vò ñaõ hieåu roõ raøng. Nhö phaàn vò chöa hieåu roõ raøng-phaàn

vò ñaõ hieåu roõ raøng, nhö vaäy phaàn vò khoâng phaân bieät-phaàn vò coù phaân bieät, phaàn vò chöa coù theå hieån baøy-phaàn vò ñaõ coù theå hieån baøy, phaàn vò chöa coù theå noùi-phaàn vò coù theå noùi, neân bieát cuõng nhö vaäy. Vaû laïi, saùu Xuùc xöù laø noùi ñeán phaàn vò Trung Höõu, do nhöõng taïo taùc naøy… laø noùi ñeán phaàn vò Boån Höõu”. Toân giaû Dieäu AÂm noùi raèng: “Kinh aáy tröôùc noùi veà saùu Xuùc xöù, ñoù laø uù bí maät noùi ñeán phaàn vò caên khoâng coù khieám khuyeát; sau noùi laø do nhöõng taïo taùc naøy…, ñoù laø yù bí maät noùi ñeán phaàn vò caên coù khieám khuyeát”. Hieáp Toân giaû noùi: “Coù saùu Xuùc xöù, laø yù bí maät boùi ñeán coõi Duïc; do nhöõng taïo taùc naøy, laø yù bí maät noùi ñeán coõi Saéc; hoaëc laø tuøy theo moät loaïi naøy, laø yù bí maät noùi ñeán coõi Voâ saéc”. Nghóa cuûa kinh laø nhö vaäy, laøm sao coù theå chöùng minh raèng kinh tröôùc ñaõ

noùi veà saéc ñaõ taïo ra? Vaû laïi, noùi raèng ñaõ taïo ra neáu khoâng coù khaùc nhau, thì Kinh khaùc ñaõ noùi laïi laøm sao thoâng hieåu? Nhö trong Kinh noùi: “Toân giaû Vieân Maõn baûo vôùi Toân giaû Khaùnh Hyû raèng: Tyø kheo neân bieát! Chaáp Ngaõ voán coù do ñaâu maø taïo ra? Laø do Saéc maø taïo ra, laø do Thoï-Töôûng-Haønh-Thöùc maø taïo ra, chaáp Ngaõ töùc laø Taùt-ca-da kieán”. Neáu noùi raèng ñaõ taïo ra khoâng coù nghóa rieâng bieät, thì leõ naøo Thaân kieán töùc laø Saéc... hay sao? Nhöng maø taùch rôøi Saéc... coù chaáp Ngaõ rieâng bieät, cho neân bieát kinh noùi saéc ñaõ taïo ra aáy khoâng phaûi laø ngay nôi Ñaïi chuûng. Hoûi: Neáu lìa Ñaïi chuûng coù taïo saéc rieâng bieät, thì laøm sao coù theå giaûi thích veà nghóa cuûa kinh ñaõ daãn chöùng: Maét trong vieân thòt troøn coù Ñaïi giôùi...? Ñaùp: Kinh aáy noùi veà Ñaïi chuûng laøm nôi nöông töïa cuûa nhaõn caên chöù khoâng noùi ñeán Theå cuûa maét. Vaû laïi, Kinh aáy noùi do theá gian cuøng nhaän bieát veân thòc troøn goïi laø maét, khoâng phaûi laø noùi ñeán nhaõn caên, bôûi vì theá gian ñoái vôùi vieân thòt troøn chuyeån sang töôûng laø maét. Toân giaû Dieäu AÂm cuõng ñöa ra caùch noùi naøy: “Theá gian ñoái vôùi Ñaïi chuûng thieát laäp teân goïi nhaõn caên, bôûi vì ñaây laø nôi nöông töïa cuûa nhaõn caên”. Coù Sö khaùc noùi: Kinh ñaõ daãn chöùng kia ñoái vôùi nghóa khoâng coù gì trôû ngaïi, kinh aáy chæ noùi maét trong vieân thòt troøn coù caùc Giôùi laø Ñòa..., khoâng noùi Ñòa... chính laø nhaõn caên, ñoái vôùi nghóa naøo ngaïi gì? Toân giaû Phaùp Cöùu noùi: “Lìa Ñaïi chuûng coù taïo saéc rieâng bieät, noùi taâm sôû phaùp khoâng phaûi chính laø taâm. Nhöng noùi hai loaïi trong saéc khoâng phaûi laø thaät coù, ñoù laø xuùc ñaõ taïo ra vaø Phaùp xöù. Saéc thieát laäp Uaån- Xöù-Giôùi nhö toâng Ñoái phaùp, ñieàu aáy cuõng khoâng ñuùng, bôûi vì caùc Xuùc

ñaõ taïo ra gioáng nhö taïo saéc khaùc phaûi coù rieâng bieät. neáu khoâng coù Saéc do Phaùp xöù thaâu nhieáp, thì Voâ bieåu giôùi.... Khoâng caàn phaûi coù”. Caàn phaûi ngaên chaën caùch noùi cuûa hai Sö nhö vaäy, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Coù ngöôøi noùi: Vì ngaên chaën caùch noùi cuûa ngoaïi ñaïo, nghóa laø ngoaïi ñaïo noùi Ñaï chuûng coù naêm loaïi, töùc laø boán loaïi tröôùc vaø Hö khoâng. Nay chæ noùi boán loaïi thì roõ raøng Hö khoâng chaúng phaûi laø Ñaïi chuûng. Hoûi: Vì sao Hö khoâng laïi khoâng thieát laäp Ñaïi chuûng? Ñaùp: Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch giaûi thích naøy: “Bôûi vì hö khoâng, khoâng coù töôùng cuûa Ñaïi chuûng. Nghóa laø coù taêng-coù giaûm laø töôùng cuûa Ñaïi chuûng, khoâng taêng-khoâng giaûm laø töôùng cuûa Hö khoâng; coù lôïi-coù haïi laø töôùng cuûa Ñaïi chuûng, khoâng lôïi-khoâng haïi laø töôùng cuûa Hö khoâng; coù höng-coù suy laø töôùng cuûa Ñaïi chuûng, khoâng höng-khoâng suy laø töôùng cuûa Hö khoâng. Vì vaäy cho neân Hö khoâng, khoâng thieát laäp Ñaïi chuûng”. Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch giaûi thích nhö vaäy: “Hö khoâng vaø Ñaïi chuûng töôùng aáy ñeàu khaùc bieät. nghóa laø taát caû Ñaïi chuûng trong thaân cuûa höõu tình, phaàn lôùn laø do dò thuïc cuûa nghieäp tröôùc kia maø sinh ra; Theå cuûa Hö khoâng, khoâng coù nghóa cuûa dò thuïc sinh, vì vaäy Hö khoâng, khoâng thieát laäp Ñaïi chuûng”. Ñaïi ñöùc noùi raèng: “Hö khoâng tuy laø Ñaïi maø Theå khoâng phaûi laø Chuûng, bôûi vì khoâng coù

naêng löïc sinh ra; phaùp höõu vi khaùc tuy coù theå laøm chuûng maø Theå khoâng phaûi laø Ñaïi, bôûi vì töôùng khoâng bao truøm khaép nôi. Vì vaäy Hö khoâng, khoâng thieát laä Ñaïi chuûng. Vì ngaên chaën nhöõng caùch chaáp cuûa ngoaïi ñaïo maø hieån baøy toâng chæ cuûa mình nhö vaäy, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy". Coù Sö khaùc noùi: Khoâng phaûi laø chæ vì ngaên chaën caùch chaáp cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy toâng chæ cuûa mình maø soaïn ra phaàn luaän naøy, nhöng ôû trong nghóa töông öng vôùi phaùp töôùng caàn phaûi hieån baøy roõ raøng, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Vì sao trong naøy tröôùc tieân phaûi phaân roõ veà Ñaïi taïo? Ñaùp: Bôûi vì ñoù laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy. Nghóa laø Luaän Sö cuûa phaàn luaän naøy tuøy theo yù muoán cuûa mình khoâng traùi vôùi phaùp töôùng, cho neân tröôùc tieân phaûi phaân roõ veà Ñaïi taïo. Coù ngöôøi noùi: Höõu tình quaùn xeùt hai loaïi naøy ñeå tieán vaøo cöûa ngoõ cam loä chaân thaät cuûa Phaät phaùp: 1. Quaùn baát tònh. 2. Trì töùc nieäm. Quaùn baát tònh quaùn xeùt veà taïo saéc, trì töùc nieäm

quaùn xeùt veà Ñaïi chuûng. Coù ngöôøi noùi: Neáu quaùn xeùt veà Ñaïi chuûng taïo saéc thì daàn daàn coù theå chöùng ñöôïc ba loaïi Boà-ñeà cuûa Phaät-Ñoäc giaùc vaø Thanh vaên. Nghóa laø neáu duøng trí baäc Thöôïng quaùn saùt veà ñieàu aáy, thì daáy khôûi Thaân nieäm truù thuoäc phaåm Thöôïng; töø ñaây tieáp tuïc daáy khôûi Thoï nieäm truù thuoäc phaåm Thöôïng, tieáp ñeán Taâm nieäm truù, tieáp ñeán Phaùp nieäm truù, tieáp ñeán daáy khôûi taïp duyeân, tieáp ñeán Noaõn-Ñaûnh-Nhaãn-Theá ñeä nhaát phaùp, tieáp ñeán daáy khôûi kieán ñaïo, cho ñeán daáy khôûi ñaïo Voâ hoïc, ñeàu duøng phaåm Thöôïng. Luùc baáy giôø goïi laø Thieän só thuoäc phaåm Thöôïng, chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà. Neáu duøng trí baäc Trung quaùn saùt veà ñieàu aáy, thì daáy khôûi Thaân nieäm truù thuoäc phaåm Trung, noùi roäng ra cho ñeán daáy khôûi ñaïo Voâ hoïc, ñeàu duøng phaåm Trung. Luùc baáy giôø goïi laø Thieän só thuoäc phaåm Trung, chöùng ñöôïc Boà-ñeà cuûa Ñoäc giaùc ôû phaåm Trung. Neáu duøng trí baäc haï quaùn saùt veà ñieàu aáy, thì daáy khôûi Thaân nieäm truù thuoäc phaåm haï, noùi roäng ra cho ñeán daáy khôûi ñaïo Voâ hoïc, ñeàu duøng phaåm Haï. Luùc baáy giôø goïi laø Thieän só thuoäc phaåm haï, chöùng ñöôïc Boà- ñeà cuûa Thanh vaên ôû phaåm Haï. Coù ngöôøi noùi: Neáu quaùn saùt veà Ñaïi chuûng taïo saéc, thì coù theå haøng phuïc ñöôïc taát caû kieâu maïn-phoùng tuùng. Nghóa laø caùc höõu tình bôûi vì saéc töôùng-doøng hoï-tieàn cuûa-töï do-quyeán thuoäc... maø sinh ra caùc söï kieâu maïn-phoùng tuùng, neáu luùc chöa quaùn saùt veà Ñaïi chuûng taïo saéc, thì tuøy theo moät loaïi coù theá löïc maïnh meõ hieän roõ tröôùc maét; neáu quaùn saùt roài thì coù theå haøng phuïc ñöôïc. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì nhö Ñaïi taïo voán coù nôi thaân Luaân Vöông, Ñaïi taïo voán coù nôi thaân loaøi choù... cuõng nhö vaäy, do quaùn xeùt ñieàu naøy cho neân ñaõ rôøi boû kieâu maïn-phoùng tuùng. Bôûi vì nhöõng nhaân duyeân ñaõ noùi nhö vaäy, cho neân trong Uaån naøy tröôùc tieân phaûi phaân roõ veà Ñaïi taïo. Trong kinh noùi caùc saéc voán coù ñeàu laø boán Ñaïi chuûng, vaø do boán Ñaïi chuûng ñaõ taïo ra. Noùi caùc saéc voán coù, toång quaùt

coù hai loaïi: 1. Nghóa coù soùt laïi. 2. Nghóa khoâng soùt laïi gì. Nghóa coù soùt laïi, nhö theá gina noùi nhöõng thöùc aên voán coù toâi ñeàu muoán aên. Ñaây laø chæ muoán aên tuøy theo phaàn ít coù ñöôïc. Nghóa khoâng soùt laïi gì, nhö theá gian noùi caùc phaùp voán coù toâi ñeàu muoán bieát. Ñaây laø toång quaùt muoán bieát taát caû caùc phaùp töôùng. Trong naøy ñaõ noùi caùc saéc voán coù,toån quaùt hieån baøy taát caû saéc phaùp ñeàu duøng heát, nghóa laø saéc voán coù, toång quaùt coù hai loaïi: 1. Boán Ñaïi chuûng.

2. Saéc ñaõ taïo ra. Töø hai loaïi naøy ra, laïi khoâng coù Theå cuûa saéc thöù ba. Hoûi: Vì sao Ñaïi chuûng chæ coù boán loaïi? Ñaùp: Hieáp Toân giaû noùi: “Ñieàu naøy khoâng caàn phaûi vaën hoûi: Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neáu taêng hay giaûm thì cuõng ñeàu sinh taâm nghi ngôø, khoâng bôûi vì nghi ngôø maø laïi traùi vôùi phaùp töôùng, chæ thuaän theo Thaùnh giaùo cho neân chæ noùi coù boán loaïi”. Coù Sö khaùc noùi: Neáu ít hôn boán thì coâng duïng seõ thieáu huït, neáu nhieàu hôn boán thì cuõng khoâng coù taùc duïng, nhö giöôøng-gheá vuoâng vöùc chæ coù boán chaân. Hoûi: Vì sao goïi laø Ñaïi chuûng? Ñaùp: Ñaïi maø ñeàu laø Chuûng, cho neân goïi laø Ñaïi chuûng; nhö noùi Ñaïi Ñòa, nhö noùi Ñaïi Vöông, nghóa khaùc bieät maø Theå gioáng nhau, neân giaûi thích thuaän theo trì nghieäp (Trì nghieäp thích: Moät trong saùu caùch giaûi thích). Hoûi: Theá naøo laø nghóa cuûa Ñaïi? Theá naøo laø nghóa cuûa chuùng? Ñaùp: Theå coù khôûi leân-heát ñi, töï ñoäng giaûm-töï ñoäng taêng-töï ñoäng coù haïi-töï ñoäng coù lôïi, laø nghóa cuûa Chuùng. Theå töôùng-hình töôïng bao truøm moïi nôi choán laøm thaønh söï nghieäp to lôùn, laø nghóa cuûa Ñaïi. Hoûi: Boán loaïi naøy laøm thaønh söï nghieäp to lôùn nhö theá naøo? Ñaùp: Laøm nôi nöông töïa cho Ñaïi tích tuï taïo saéc, khieán cho hö hoaïi-khieán cho thaønh töïu laø söï nghieäp to lôùn. Vì vaäy chæ coù boán loaïi chöù khoâng giaûm-khoâng taêng, nghóa laø giaûm thì khoâng theå naøo thaønh töïu söï nghieäp to lôùn, taêng thì ñoái vôùi söï nghieäp laïi thaønh ra khoâng coù taùc duïng. Hoûi: Nhöõng phaùp khaùc vì sao khoâng goïi laø Ñaïi chuûng? Ñaùp: Bôûi vì phaùp khaùc khoâng coù töôùng cuûa Ñaïi chuûng nhö vaäy, nghóa laø phaùp voâ vi Ñaïi maø khoâng phaûi laø Chuûng, coøn laïi phaùp höõu vi laø Chuûng maø khoâng phaûi laø Ñaïi, cho neân chæ coù boán loaïi naøy mang laáy teân goïi Ñaïi chuûng. Hoûi: Taïo laø nghóa gì, laø nghóa cuûa nhaân hay laø nghóa cuûa duyeân? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Caû hai ñeàu thaáy coù sai soùt. Neáu laø nghóa cuûa nhaân, thì boán Ñaïi chuûng naøy ñoái vôùi naêm nhaân ñaõ taïo ra saéc ñeàu khoâng coù, laøm sao coù theå noùi laø coù naêng löïc taïo ra caùc saéc? Neáu laø nghóa cuûa duyeân, thì caùc saéc ñaõ taïo ra ñeàu töø ra töï Theå, coøn laïi taát caû caùc phaùp khoâng coù phaùp naøo khoâng ñeàu laø duyeân taêng thöôïng cuûa saéc naøy, taïi sao chæ noùi laø do Ñaïi chuûng maø taïo ra? Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Taïo laø nghóa cuûa nhaân.

Hoûi: Boán Ñaïi chuûng naøy ñoái vôùi naêm nhaân ñaõ taïo ra saéc ñeàu khoâng coù, thì laøm sao laïi coù nghóa cuûa nhaân? Ñaùp: Tuy naêm nhaân nhö Ñoàng loaïi…

ñeàu khoâng coù, maø coù rieâng nghóa cuûa naêm loaïi nhaân khaùc, ñoù laø nhaân sinh khôûi-nhaân nöông töïa- nhaân toàn taïi-nhaân duy trì-nhaân nuoâi döôõng, vì vaäy coù naêng löïc taïo ra. Coù Sö khaùc noùi: taïo laø nghóa cuûa duyeân. Hoûi: Caùc saéc ñaõ taïo ra ñeàu tröø ra töï Theå, coøn laïi caùc phaùp ñeàu laø duyeân taêng thöôïng cuûa Saéc naøy, taïi sao chæ noùi laø do Ñaïi chuûng maø taïo ra? Ñaùp: nghóa veà duyeân taêng thöôïng, coù ñaäm-coù nhaït, coù gaàn-coù xa, coù hôïp-khoâng hôïp, coù ôû ñôøi naøy-coù ôû ñôøi khaùc. Ñoái vôùi ñaäm-gaàn-hôïp ôû ñôøi naøy thì noùi teân goïi laø nhaân, nhaït-xa-khoâng hôïp-ôû ñôøi khaùc thì noùi teân goïi laø duyeân. Bôûi vì nghóa naøy cho neân noùi caùc Ñaïi chuûng laøm nhaân taêng thöôïng cho saéc ñaõ taïo ra, cuõng khoâng traùi vôùi lyù. Hoûi: Ñòa-Thuûy-Hoûa-Phong laø töôùng gì-nghieäp gì? Ñaùp: Cöùng laø töôùng cuûa Ñòa, duy trì laø nghieäp cuûa Ñòa, öôùt laø töôùng cuûa Thuûy, thaâu nhieáp laø nghieäp cuûa Thuûy; noùng laø töôùng cuûa Hoûa, chín muoài laø nghieäp cuûa Hoûa; ñoäng laø töôùng cuûa Phong, keùo daøi laø nghieäp cuûa Phong. Hoûi: Ñòa laø töôùng cöùng cuõng laø töôùng cuûa saéc, noùi roäng ra cho ñeán Phong laø töôùng ñoäng cuõng laø töôùng cuûa saéc, laøm sao moät phaùp maø laïi coù hai töôùng? Ñaùp: Coù cuõng khoâng sai gì, döïa vaøo lyù leõ naøy maø ôû trong moät phaùp, coù theå thi thieát coù nhieàu töôùng; nhö moät phaùp höõu laäu, vaãn coù nhö beänh-nhö ung nhoït..., noùi roäng ra cho ñeán moät traêm boán möôi caâu veà caùc töôùng sai laàm tai hoïa maø khoâng coù gì sai traùi, ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Coù Sö khaùc noùi: Töôùng coù hai loaïi: 1. Töï töôùng. 2. Coïng töôùng. Töôùng cöùng-öôùt-noùng-ñoäng laø töï töôùng, töôùng cuûa saéc laø coïng töôùng. Nhö vaäy hai töôùng khoâng traùi ngöôïc vôùi nhau, ñoái vôùi moät phaùp maø thieát laäp cuõng khoâng coù gì sai. Hoûi: Boán Ñaïi chuûng naøy ôû taát caû moïi luùc khoâng rôøi xa nhau chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Vì sao bieát nhö vaäy? Bôûi vì nhö Kinh Nhaäp Thai noùi: "Ñöùc Phaät baûo vôùi Khaùnh Hyû: Luùc ñaàu Yeát-la-lam, neáu coù Ñòa giôùi maø khoâng coù Thuûy giôùi, thì seõ khoâ rôøi; laøm cho khoâng rôøi ra laø bôûi vì Thuûy ñaõ thaâu nhieáp. Neáu coù Thuûy giôùi maø khoâng coù Ñòa giôùi,

thì seõ tuoân chaûy; laøm cho khoâng chaûy maát laø do Ñòa ñaõ duy trì. Neáu coù Ñòa-Thuûy-giôùi, thì seõ tuoân chaûy; laøm cho khoâng chaûy maát laø do Ñòa ñaõ duy trì. Neáu coù Ñòa-Thuûy giôùi maø khoâng coù Hoûa giôùi, thì seõ röõa naùt; laøm cho khoâng röõa naùt laø do Hoûa ñaõ haâm chín. Neáu coù Ñòa-Thuûy-Hoûa giôùi maø khoâng coù Phong giôùi, thì seõ khoâng taêng tröôûng; laøm cho taêng tröôûng laø do Phong ñaõ lay ñoäng". Hoûi: Kinh khaùc ñaõ noùi neân hieåu theá naøo? Nhö noùi: "Ñòa giôùi nhieãu loaïn, hoaëc laø laøm cho ñeán noãi phaûi cheát, hoaëc laø laøm cho höõu tình nhaän chòu khoå ñau tieáp sau caùi cheát, cho ñeán Phong giôùi cuõng laïi nhö vaäy". Ñaùp: Ñaây laø noùi veà Ñaïi chuûng tuøy theo luùc moät loaïi taêng leân coù theå laøm nhieãu loaïn, khoâng phaûi laø noùi boán loaïi coù luùc taùch rôøi nhau. Hoûi: Phaåm loaïi cuûa boán Ñaïi chuûng naøy coù bao nhieâu? Ñaùp: Phaåm loaïi coù boán, ñoù laø dò thuïc sinh-tröôûng döôõng-ñaúng löu- bieán hoùa. Coù Sö khaùc noùi: Phaåm loaïi coù ba, ñoù laø dò thuïc sinh-tröôûng döôõng-

ñaúng löu. Bieán hoùa aáy laø do tröôûng döôõng ñaõ thaâu nhieáp. Laïi coù ngöôøi noùi: Phaåm loaïi coù hai, ñoù laø dò thuïc sinh vaø tröôûng döôõng. Ñaïi chuûng bieán hoùa vaøo trong tröôûng döôõng, ñaúng löu thaâu nhieáp vaøo dò thuïc-tröôûng döôõng. Lôøi bình: ÔÛ trong ba caùch noùi tröôùc thì caùch noùi thöù hai laø hôïp lyù, bôûi vì coù boán Ñaïi chuûng khoâng phaûi laø do hai loaïi thaâu nhieáp. Hoûi: Caû boán Ñaïi chuûng laø chæ taïo ra cöïc vi cuûa moät taïo saéc, hay laø coù theå taïo ra nhieàu? Neáu chæ taïo ra moät, thì laøm sao khoâng trôû thaønh nhaân coù boán-quaû coù moät, nhaân nhieàu-quaû ít thì lyù khoâng thích hôïp nhö vaäy? Neáu coù theå taïo ra nhieàu, thì saéc do caû boán Ñaïi chuûng ñaõ taïo ra seõ coù nhieàu cöïc vi, laøm sao laàn löôït chuyeån ñoåi khoâng phaûi laø nhaân Caâu höõu? Phaùi Ñoái Phaùp noùi: “Taïo saéc coù ñoái laàn löôït chuyeån ñoåi höôùng veà nhau khoâng coù nhaân Caâu höõu”. Thöøa nhaän thì laïi traùi vôùi nghóa cuûa toâng Ñoái Phaùp? Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Caû boán Ñaïi chuûng chæ coù theå taïo ra cöïc vi cuûa moät taïo saéc. Hoûi: Laøm sao khoâng trôû thaønh nhaân coù boán-quaû coù moät, nhaân nhieàu-quaû ít thì lyù khoâng hích hôïp nhö vaäy? Ñaùp: Quaû ít-nhaân nhieàu, lyù cuõng khoâng coù gì sai. Theá gian hieän thaáy coù loaïi nhö vaäy, cho neân nhaân coù boán-quaû coù moät ñoái vôùi lyù khoâng traùi ngöôïc gì. Coù ngöôøi noùi: Taïo ra nhieàu. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì caû boán Ñaïi chuûng ñaõ taïo ra saéc coù nhieàu cöïc

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 127 514

vi, laøm sao laàn löôït chuyeån ñoåi khoâng phaûi laø nhaân Caâu höõu? Ñaùp: Khoâng phaûi laø moät quaû cho neân khoâng phaûi laø nhaân Caâu höõu, bôûi vì nhaân Caâu höõu thì phaùp nhaát ñònh phaûi cuøng chung moät quaû, ôû ñaây khoâng thaønh nhaân bôûi vì cuøng chung do döï. Lôøi bình: Nhö caùch noùi tröôùc laø hôïp lyù. Hoûi: Ñaïi chuûng-taïo saéc laøm sao maø truù? Laø Ñaïi chuûng ôû döôùi-taïo saéc ôû treân, laø Ñaïi chuûng ôû treân-taïo saéc ôû döôùi, laø Ñaïi chuûng-taïo saéc xen nhau maø truù, Ñaïi chuûng ôû beân ngoaøi- taïo saéc ôû giöõa chaêng? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Taát caû ñeàu coù sai laàm. Neáu Ñaïi chuûng ôû döôùi-taïo saéc ôû treân, thì caùc taïo saéc tieáp caän Ñaïi chuûng, coù theå duøng Ñaïi chuûng laøm nhaân Naêng taïo; trong saéc ñaõ taïo ra coù caùch xa, laøm sao coù theå duøng Ñaïi chuûng laøm nhaân? Neáu Ñaïi chuûng ôû treân-taïo saéc ôû döôùi, thì leõ ra raïo saéc laøm nhaân cho Ñaïi chuûng, khoâng phaûi Ñaïi chuûng laøm nhaân cho taïo saéc? Neáu Ñaïi chuûng-taïo saéc xen nhau maø truù, Ñaïi chuûng ôû beân ngoaøi-taïo saéc ôû giöõa, thì leõ ra luùc caét ñöùt phaûi thaáy caùc loã hoång gioáng nhö caét ñöùt ngoù sen? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: ÔÛ döôùi laøm nhaân, bôûi vì phaùp sôû y thuaän theo nhö vaäy. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì ñoá vôùi saéc tieáp caän coù theå noùi laø töï ñoäng taïo ra, ñoái vôùi saéc caùch xa thì laøm sao taïo ra? Ñaùp: Khoâng noùi laø Ñaïi chuûng voán coù cuûa moät caây ñeàu ôû phía döôùi taïo ra caùc taïo saéc, chæ noùi laø töøng phaàn cuûa moät caây ñeàu coù Ñaïi chuûng ôû döôùi-taïo saéc ôû treân. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Xen nhau maø truù, Ñaïi chuûng ôû beân ngoaøi-taïo saéc ôû giöõa. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì leõ ra luùc caét ñöùt phaûi thaáy caùc loã hoång gioáng nhö caét ñöùt ngoù sen? Ñaùp: Tuy coù loã

hoảng maø khoâng theå troâng thaáy ñöôïc, bôûi vì caùc Ñaïi chuûng khoâng phaûi laø vaät coù thaáy, ñaõ thaáy loã hoảng laø taïo saéc. Hoûi: Caùc söï vieäc trong-ngoaøi, töôùng aáy ñeàu khaùc nhau. Söï veäc beân trong sai khaùc, nghóa laø caùc chuùng sinh hoaëc laø traêm-hoaëc laø ngaøn cuøng taäp hôïp moät nôi, oai nghi-hình töôùng taát caû ñeàu khoâng gioáng nhau. Söï vieäc beân ngoaøi sai khaùc, nghóa laø traùi quaû-goã ñaù..., hoaëc laø xanh-vaøng- ñoû-traêng, höông-vò... vaø töôùng traïng, taát caû ñeàu khoâng gioáng nhau, khaùc nhau nhö vaäy, laø do nghieäp khaùc nhau, laø do Ñaïi chuûng khaùc nhau, hay aø do taïo saéc khaùc nhau? Ñaùp: Do caû ba loaïi. Döïa vaøo nhaân Dò thuïc, cho neân noùi laø do nghieäp khaùc nhau; döïa vaøo nhaân sinh khôûi-nhaân nöông töïa-nhaân toøn

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 127 515

taïi-nhaân duy trì-nhaân nuoâi döôõng, cho neân noùi laø do Ñaïi chuûng khaùc nhau; döïa vaøo nhaân Ñoàng loaïi, cho neân noùi laø do taïo saéc khaùc nhau. Hoûi: Söï vieäc beân ngoaøi sai bieät laø do nghieäp naøo khaùc nhau? Ñaùp: Neáu caùc höõu tình thöïc haønh caùc haøn dieäu, thì caûm ñöôïc söï vieäc beân ngoaøi coù hình töôùng baèng phaúng-thaúng thaén, saéc-höông-vò-xuùc thaûy ñeàu tuyeät vôøi. Neáu caùc höõu tình thöïc haønh caùc haønh aùc, thì caûm ñöôïc söï vieäc beân ngoaøi coù hình töôùng loài loõm-cong queo, saéc-höông-vò- xuùc thaûy ñeàu thoâ keäch xaáu xí. Hoûi: Caùc loaïi traùi quaû-goã ñaù... coù hình töôùng khaùc nhau, xanh vaøng-ñoû-traéng vôùi nhöõng hình daïng sai khaùc, hoaëc coù luùc töông töï, laø do uy löïc naøo? Ñaùp: Do ba uy löïc nhö maø Ñaïi chuûng maïnh nhaát, nghóa laø caùc Ñaïi chuûng khoâng baèng nhau thì coù caùc loaïi hình daïng bieåu hieän ñeàu sai khaùc, neáu baèng nhau thì seõ töông töï. Hoûi: Mieäng cuûa caùc loaøi höõu tình ñaõ phaùt ra tieáng, neân noùi laø do Ñaïi chuûng nôi naøo ñaõ taïo ra? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Do Ñaïi chuûng beân yeát haàu ñaõ taïo ra. Coù ngöôøi noùi: Do Ñaïi chuûng beân tim ñaõ taïo ra. Coù ngöôøi noùi: Do Ñaïi chuûng beân roán ñaõ taïo ra. Lôøi bình: Noùi chung laø tieáng naøy do Ñaïi chuûng toaøn thaân ñaõ taïo ra. Neáu noùi rieâng thì tieáng noùi nhoû nheï, neân noùi laø do Ñaïi chuûng beân yeát haàu ñaõ taïo ra; nhöõng tieáng quaùt thaùo-gaàm gaøo-keâu theùt... neân noùi laø do Ñaïi chuûng toaøn thaân ñaõ taïo ra. Bôûi vì hieän thaáy nhöõng loaïi naøy laøm cho toaøn thaân lay ñoäng. Hoûi: Coù theå coù saéc khoâng phaûi laø boán Ñaïi chuûng, cuõng khoâng phaûi laø do boán Ñaïi chuûng ñaõ taïo ra chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø moät-hai-ba Ñaïi chuûng, loaïi naøy laø saéc maø khoâng phaûi laø boán Ñaïi chuûng, bôûi vì chæ coù moät-hai-ba; cuõng khoâng phaûi laø do boán Ñaïi chuûng ñaõ taïo ra, bôûi vì caùc Ñaïi chuûng khoâng phaûi laø nôi taïo ra (Sôû taïo). Hoûi: Vì sao Ñaïi chuûng khoâng phaûi laø nôi taïo ra? Ñaùp: Bôûi vì taùnh naêng taïo-sôû taïo khaùc nhau, nhaân-quaû khaùc nhau, taùnh naêng thaønh-sôû thaønh khaùc nhau. Nhö naêng thaønh-sôû thaønh, nhö vaäy naêng daãn-sôû daãn, naêng sinh- sôû sinh, naêng taùc-sôû taùc, naêng hoøa hôïp-sôû hoøa hôïp, naêng chuyeån-sôû chuyeån, naêng töôùng-sôû töôùng, neân bieát raèng cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Ñaïi chuûng, neáu nhö laø sôû taïo, thì ba taïo ra moät, hay laø boán taïo ra moät? Neáu nhö ba taïo ra moät, thì Theå vaø DuïÏng thieáu huït

laøm sao töï ñoäng taïo ra (Naêng taïo)? Neáu nhö boán taïo ra moät, thuaän theo Ñòa giôùi, taïo ra Ñòa giôùi..., thì coù loãi cuûa töï taùnh quaùn xeùt töï taùnh. Nhöng maø taát caû caùc phaùp laày taùnh khaùc laøm duyeân, coù theå coù nhöõng taïo taùc khoâng bieát ñeán töï Theå, vì vaäy Ñaïi chuûng khoâng goïi laø nôi taïo ra. Ñoái vôùi boán Ñaïi chuûng coù möôøi moät loaïi, ñoù laø Nhaõn xöù sôû y cho ñeán Thaân xöù sôû y, Saéc xöù sôû y cho ñeán Phaùp xöù sôû y. caùc saéc ñaõ taïo ra cuõng coù möôøi moät loaïi, ñoù laø Nhaõn xöù cho ñeán Thaân xöù, Saéc xöù cho ñeán Phaùp xöù. Hoûi: Ñaïi chuûng sôû y cuûa Nhaõn xöù, coù theå taïo ra maáy saéc sôû taïo, cho ñeán Ñaïi chuûng sôû y cuûa Phaùp xöù, coù theå taïo ra maáy saéc sôû taïo? Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Ñaïi chuûng sôû y cuûa Nhaõn xöù chæ taïo ra Nhaõn xöù, cho ñeán Ñaïi chuûng sôû y cuûa Phaùp xöù chæ taïo ra Phaùp xöù. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Ñaïi chuûng sôû y cuûa Nhaõn xöù coù theå taïo ra ba loaïi, ñoù laø Nhaõn xöù-Thaân xöù-Xuùc xöù; Ñaïi chuûng sôû y cuûa Nhó- Tyû-Thieät xöù cuõng nhö vaäy. Ñaïi chuûng sôû y cuûa Thaân xöù coù theå taïo ra hai loaïi, ñoù laø Thaân xöù-xuùc xöù; Ñaïi chuûng sôû y cuûa Saéc-Thanh-Höông-Vò- Phaùp xöù cuõng nhu vaäy. Ñaïi chuûng sôû y cuûa xuùc xöù chæ taïo ra xuùc xöù. Laïi coù ngöôøi muoán laøm cho taát caû Ñaïi chuûng ñeàu coù theå taïo ra Saéc-Thanh-Xuùc, Ñaïi chuûng cuûa coõi Duïc ñeàu taïo ra Höông-Vò. Hoï noùi Ñaïi chuûng sôû y cuõa Nhaõn xöù coù theå taïo ra baûy loaïi, ñoù laø Nhaõn xöù, Thaân xöù vaø Saéc-Thanh-Höông-Vò-Xuùc xöù; Ñaïi chuûng sôû y cuûa Nhó-Tyû-Thieät xöù cuõng nhö vaäy. Ñaïi chuûng sôû y cuûa Thaân xöù coù theå taïo ra saùu loaïi, ñoù laø Thaân xöù vaø Saéc-Thanh-Höông-Vò-Xuùc xöù; Ñaïi chuûng sôû y cuûa Phaùp xöù cuõng nhö vaäy. Ñaïi chuûng sôû y cuûa Saéc xöù coù theå taïo ra naêm loaïi, ñoù laø Saéc xöù vaø Thanh-Höông-Vò-Xuùc xöù; Ñaïi chuûng sôû y cuûa Thanh- Höông-Vò-Xuùc xöù cuõng nhö vaäy. Coù Sö khaùc noùi: Ñaïi chuûng sôû y cuûa Nhaõn xöù coù theå taïo ra möôøi moät loaïi, cho ñeán Ñaïi chuûng sôû y cuûa Phaùp xöù cuõng nhö vaäy. Lôøi bình: Trong nhöõng caùch noùi naøy thì caùch noùi thöù nhaát laø hôïp lyù, ñoù laø Ñaïi chuûng sôû y cuûa Nhaõn xöù chæ taïo ra Nhaõn xöù, cho ñeán Ñaïi chuûng sôû y cuûa Phaùp xöù chæ taïo ra Phaùp xöù. Hoûi: Vì sao Ñaïi chuûng khaùc töôùng coù theå taïo ra taïo saéc cuøng töôùng? Ñaùp: Bôûi vì quaùn theo nghóa rieâng bieät, cho neân noùi cuõng khoâng coù gì sai. Nghóa laø bôûi vì quaùn theo nghóa rieâng bieät, cho neân noùi laø Ñaïi chuûng khaùc töôùng taïo ra taïo saéc cuøng töôùng; bôûi vì quaùn theo nghóa rieâng bieät, cho neân noùi laø Ñaïi chuûng cuøng töôùng taïo ra saéc khaùc töôùng;

bôûi vì quaùn theo nghóa rieâng bieät, cho neân noùi laø Ñaïi chuûng khaùc töôùng taïo ra taïo saéc khaùc töôùng; bôûi vì quaùn theo nghóa rieâng bieät, cho neân noùi laø Ñaïi chuûng chuøng töôùng taïo ra saéc cuøng töôùng. Bôûi vì quaùn theo nghóa rieâng bieät, cho neân noùi laø Ñaïi chuûng khaùc töôùng taïo ra saéc cuøng töôùng, ñoù laø töôùng cöùng-öôùt-noùng-ñoäng cuûa Ñaïi chuûng, taïo ra töôùng xuùc cuûa

taïo saéc. Coù ngöôøi noùi: Ñaïi chuûng naøy taïo ra töôùng thaáy cuûa taïo saéc… Bôûi vì quaùn theo nghóa rieâng bieät, cho neân noùi laø Ñaïi chuûng cuøng töôùng taïo ra saéc khaùc töôùng, ñoù laø töôùng Xuùc cuûa Ñaïi chuûng taïo ra möôøi moät loaïi taïo saéc. Bôûi vì quaùn theo nghóa rieâng bieät, cho neân noùi laø Ñaïi chuûng khaùc töôùng taïo ra taïo saéc khaùc töôùng, ñoù laø töôùng cöùng-öôùt-noùng-ñoäng cuûa Ñaïi chuûng taïo ra möôøi moät loaïi taïo saéc. Bôûi vì quaùn theo nghóa rieâng bieät, cho neân noùi laø Ñaïi chuûng cuøng töôùng taïo saéc cuøng töôùng, ñoù laø töôùng Xuùc cuûa Ñaïi chuûng taïo ra töông xöùc cuûa taïo saéc. Coù ngöôøi noùi: Ñaây laø taïo ra töôùng thaáy cuûa taïo saéc nhö nhau. Hoûi: Ñaïi chuûng vaø taïo saéc khaùc nhau theá naøo? Ñaùp: Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Nhaân laø Ñaïi chuûng-quaû laø taïo saéc, naêng sinh laø Ñaïi chuûng-sôû sinh laø taïo saéc, sôû y laø Ñaïi chuûng-naêng y laø taïo saéc, naêng töôùng laø Ñaïi chuûng-sôû töôùng laø taï saéc, hoøa hôïp laø Ñaïi chuûng-do hoøa hôïp maø sinh ra laø taïo saéc, naêng kieán laäp laø Ñaïi chuûng-sôû kieán laäp laø taïo saéc”. Ñaïi ñöùc noùi raèng: “Töôùng cöùng-öôùt-noùng-ñoäng laø Ñaïi chuûng, neáu saéc do Ñaïi chuûng laøm nhaân maø khoâng coù töôùng cuûa Ñaïi chuûng thì ñeàu laø taïo saéc”. Coù Sö khaùc noùi: Ñaïi chuûng nhö Thieân ñeá-taïo saéc nhö Thieân chuùng, Ñaïi chuûng nhö töï taïi-taïo saéc nhö quyeán thuoäc, Ñaïi chuûng nhö vua-taïo saéc nhö beà toâi; Ñaïi chuûng nhö maët trôøi maët traêng-taïo saéc nhö aùnh saùng cuûa maët trôøi maët traêng, Ñaïi chuûng nhö thaân caây-taïo saéc nhö caønh laù…, Ñaïi chuûng nhö böùc töôøng-taïo saéc nhö hình boùng, Ñaïi chuûng nhö ngoïn löûa cuûa caây ñeøn-taïo saéc nhö aùnh saùng cuûa caây ñeøn, Ñaïi chuûng nhö ngoù sen-taïo saéc nhö ñoùa hoa, Ñaïi chuûng nhö chieác göông-taïo saéc nhö caûnh töôïng. Vì vaäy Toân giaû Thôøi-tyø-la noùi: “Caên phaùt sinh ra töø Ñaïi chuûng, nhö löûa ñeøn sinh ra aùnh saùng, Nhö ngoù sen sinh ra hoa sen, nhö göông sinh ra nhöõng caûnh töôïng”.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 127 518

Caùc Luaän sö A-tyø-ñaït-ma noùi: “Ñaïi chuûng laø khoâng thaáy-taïo saéc laø coù thaáy vaø khoâng thaáy. Ñaïi chuûng laø coù ñoái, taïo saéc laø coù ñoái vaø khoâng ñoái. Ñaïi chuûng laø höõu laäu, taïo saéc laø höõu laäu vaø voâ laäu. ñaïi chuûng laø voâ kyù, taïo saéc laø thieän-baát thieän vaø voâ kyù. Ñaïi chuûng laø heä thuoäc coõi Duïc-Saéc, taïo saéc laø heä thuoäc coõi Duïc-Saéc vaø khoâng heä thuoäc. Ñaïi chuûng laø Phi hoïc phi voâ hoïc, taïo saéc laø Hoïc-Voâ hoïc vaø Phi hoïc phi voâ hoïc. Ñaïi chuûng laø tu ñoïa, taïo saéc laø tu ñoaïn vaø khoâng ñoaïn. Ñaïi chuûng laø Khoå-taäp ñeá thaâu nhieáp, taïo saéc laø Khoå-Taäp-Ñaïo ñeá thaâu nhieáp. ñaïi chuûng laø khoâng coù dò thuïc, taïo saéc laø coù dò thuïc vaø khoâng coù dò thuïc. Ñaïi chuûng laø khoâng nhieãm, taïo saéc laø nhieãm vaø khoâng nhieãm. Ñaïi chuûng laø khoâng phaûi nghieäp, taïo saéc laù nghieäp vaø khoâng phaûi nghieäp. Caùc loaïi sai bieät giöõa hai töôùng cuûa Ñaïi chuûng vaø taïo saéc nhö vaäy coù voâ löôïng chuûng loaïi”. Xuùc xöù thaät söï coù möôøi moät loaïi, ñoù laø boán Ñaïi chuûng vaø baûy loaïi taïo ra Xuùc. Baûy loaïi taïo ra Xuùc, ñoù laø trôn-nhaùm-nheï-naëng-laïnh-ñoùi-khaùt. Trôn nghóa laø tinh teá meàm maïi, nhaùm nghóa laø thoâ keäch cöùng coûi, nheï nghóa laø khoâng coù theå goïi teân, naëng nghóa laø coù theå goïi teân, laïnh

nghóa laø luùc naøy bò böùc baùch lieàn khôûi leân mong caàu aám aùp, ñoùi nghóa laø luùc naøy bò böùc baùch lieàn khôûi leân mong muoán ñöôïc aên, khaùt nghóa laø luùc naøy bò böùc baùch lieàn khôûi leân mong muoán ñöôïc uoáng. Hoûi: Vì Ñaïi chuûng naøo taêng maø trôn, cho ñeán ñoùi-khaùt? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Khoâng do Ñaïi chuûng taêng leân maø trôn... cho ñeán ñoùi-khaùt, maø chì do taùnh loaïi sai bieät cuûa Ñaïi chuûng, coù loaïi sinh ra quaû trôn... cho ñeán coù loaïi sinh ra quaû khaùt. Coù Sö khaùc noùi: Thuûy-hoûa taêng leân cho neân trôn, Ñòa-Phong taêng leân cho neân nhaùm, Hoûa-Phong taêng leân cho neân nheï, Ñòa-Thuûy taêng leân cho neân naëng. Vì vaäy luaän Thi Thieát ñöa ra caâu hoûi naøy: "Vì sao luùc soáng thì thaân nheï nhaøng ñieàu hoøa tuøy thuaän, luùc cheát thì thaân naêng neà khoâng ñieàu hoøa-khoâng tuøy thuaän? Ñaùp: Luùc soáng thì Hoûa-phong chöa dieät cho neân thaân nheï nhaøng ñieàu hoøa tuøy thuaän, sau khi cheát thì Hoûa- Phong trong thaân ñaõ dieät cho neân naëng neà khoâng ñieàu hoøa-khoâng tuøy thuaän". Thuûy-Phong taêng leân cho neân laïnh; Phong taêng leân cho neân ñoùi, nghóa laø Phong taêng leân cho neân ñaùnh ñoäng thöùc aên tieâu heát, laøm cho Xuùc ñoùi sinh ra lieàn phaùt khôûi mong muoán ñöôïc aên; Hoûa taêng leân cho neân khaùt, nghóa laø Hoûa taêng leân cho neân laøm khoâ khan böùc eùp thöùc uoáng tieâu heát, laøm cho Xuùc khaùt sinh ra lieàn phaùt khôûi mong muoán ñöôïc uoáng. Hoûi: Trong möôøi moät Xuùc, duyeân nhieàu nhaát laø maáy loaïi maø phaùt

sinh thaân thöùc? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Moãi moät loaïi duyeân rieâng bieät maø phaùt sinh Thaân thöùc, bôûi vì töôøng-duïng cuûa möôøi moät loaïi taêng leân. Coù Sö khaùc noùi: Duyeân chung möôøi moät loaïi cuõng sinh ra Thaân thöùc. Hoûi: Leõ naøo khoâng phaûi laø aêm Thöùc chæ choïn laáy caûnh cuûa töï töôùng hay sao? Ñaùp: Töï töôùng coù hai loaïi: 1. Töï töôùng cuûa söï. 2. Töï töôùng cuûa xöù. Döïa vaøo töï töôùng cuûa söï maø noùi laø duyeân vôùi möôøi moät loaïi Xuùc sinh ra Thaân thöùc, döïa vaøo töï töôùng cuûa xöù maø noùi laø naêm Thöùc thaân choïn laáy caùnh cuûa töï töôùng, vì vaäy cho neân khoâng coù loãi. Noùi nhö vaäy thì duyeân vôùi möôøi moät söï cuõng sinh ra Thaân thöùc, nhö duyeân vôùi hai möôi loaïi söï cuûa Saéc xöù cuõng sinh ra Nhaõn thöùc, ôû ñaây cuõng thuaän theo nhö vaäy, bôûi vì naêm Thöùc thaân cuûng duyeân vôùi chung vaø rieâng, maø khoâng coù loãi do naêm Thöùc choïn laáy coïng töôùng, töï töôùng cuûa nhieàu söï thì moät Thöùc coù theå duyeân nhöng khoâng roõ raøng. Hoûi: Duyeân vôùi Ñaïi chuûng sôû y cuûa naêm Saéc caên coù phaùt sinh Thaân thöùc hay khoâng? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Khoâng phaùt sinh. Nhö naêm Saéc caên khoâng coù theå Xuùc cho neân khoâng phaùt sinh Thaân thöùc, Ñaïi chuûng sôû y theo lyù cuõng phaûi nhö vaäy. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao noùi laø do thaân thöùc maø nhaän bieát? Ñaùp: Bôûi vì döïa vaøo phaùp taùnh maø noùi laø do Thaân thöùc ñaõ nhaän bieát caûnh cuûa thaân thöùc trong ñôøi vò lai, nhöng khoâng coù nghóa cuûa hieän taïi phaùt sinh Thaân thöùc. Coù ngöôøi noùi: Truø ra Ñaïi chuûng sôû y cuûa Thaân caên, coøn laïi ñeàu coù theå phaùt sinh Thaân thöùc, bôûi vì sôû y cuûa Thaân caên raát gaàn guõi cho neân

khoâng coù theå phaùt sinh Thaân thöùc, nhöng maø caûnh sôû duyeân cuûa Thaân thöùc khaùc, cuõng coù theå goïi laø do Thaân thöùc maø nhaän bieát. Hoûi: Möôøi moät loaïi Xuùc, maát loaïi thuoäc veà coõi duïc, maát loaïi thuoäc veà coõi Saéc? Ñaùp: hai loaïi chæ thuoäc veà coõi Duïc, ñoù laø ñoùi vaø khaùt. Chín loaïi goàm chung coõi Duïc-Saéc. Hoûi: Neáu trong coõi Saéc coù Xuùc veà naëng, thì bôûi vì nghóa naøo maø luaän Thi thieát noùi: "AÙo cuûa Baéc Caâu-loâ-chaâu naëng moät löôïng, aùo cuûa coõi trôøi Tam Thaäp Tam naëng moät Thuø (moät phaàn hai möôi boán cuûa

löôïng), aùo cuûa coõi trôøi Daï Ma naëng nöûa Thuø, aùo cuûa coõi trôøi Ñoå-söû-ña naëng moät phaàn tö trong moät Thuø, aùo cuûa coõi trôøi Laïc Bieán Hoùa naëng moät phaàn taùm trong moät Thuø, aùo cuûa coõi trôøi Tha Hoùa Töï Taïi naëng moät phaàn möôøi saùu trong moät Thuø. "AÙo cuûa nhöõng coõi tôøi treân ñaây ñeàu khoâng coù theå goïi teân chaêng? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: AÙo cuûa coõi Saéc tuy khoâng coù theå goïi teân maø vaät khaùc thì coù theå goïi teân. Coù ngöôøi noùi: Moät aùo cuûa coõi aáy tuy khoâng coù theå goïi teân, nhöng nhieàu aùo tích taäp laïi thì coù theå goïi teân; nhö tô nhoû-loâng nheï tích taäp laïi thì seõ naëng. Hoûi: Neáu trong coõi Saéc coù Xuùc veà laïnh, thì luaän Thi thieát aáy vì sao laïi noùi: "Nhö loaøi ngöôøi, trôøi coõi Duïc voán coù laïnh-noùng". Coù theå bieát roõ raøng laø coõi treân ñeàu khoâng coù chaêng? Ñaùp: Laïnh coù hai loaïi: 1. Coù theå laøm cho lôïi ích. 2. Coù theå laøm cho toån haïi. Coõi aáy khoâng coù caùi laïnh coù theå laøm cho toån haïi, maø coù caùi laïnh coù theå laøm cho lôïi ích. Vaû laïi, ngay luaän aáy noùi: "Taát caû laïnh-noùng, ôû coõi treân ñeàu khoâng coù". Leõ naøo bôûi vì lôøi naøy maø noùi laø coõi aáy cuõng khoâng coù Xuùc veà noùng hay sao? Neáu nhö vaäy thì Ñaïi chuûng ôû coõi aáy leõ ra chæ coù ba chöù khoâng phaûi laø thieáu ñi coâng duïng, maø bôûi vì naêng löïc cuûa taïo saéc, cho neân trong coõi Saéc ñeàu coù laïnh-noùng. Hoûi: Hai Xuùc veà ñoùi-khaùt laø vì tröôûng döôõng, laø vì ñaúng löu, hay laø vì dò thuïc? Ñaùp: Sö Taây phöông ôû nöôùc Kieän-ñaø-la noùi: "Goàm chung Tröôûng döôõng vaø Ñaúng löu, khoâng phaûi laø Dò thuïc sinh, bôûi vì aên uoáng coù theå ñoaïn döùt". A-tyø-ñaït-ma thì khoâng chaáp nhaän Dò thuïc saéc ñoaïn roài laïi noái tieáp. Coù ngöôøi noùi: Ñoùi-khaùt cuõng goàm chung taùnh cuûa Dò thuïc sinh, bôûi vì aên uoáng taïm thôøi ñoaïn döùt chöù khoâng phaûi laø vónh vieãn ñoaïn döùt. Ñoaïn döùt coù hai loaïi, ñoù laø vónh vieãn ñoaïn döùt vaø taïm thôøi ñoaïn döùt, vónh vieãn ñoaïn döùt khoâng coù theå noái tieáp, chöù khoâng phaûi laø taïm thôøi ñoaïn döùt. Nhö trong ñòa nguïc chaët ñöùt thaân theå, saéc do dò thuïc sinh ñoaïn roài tieáp tuïc sinh ra. Caùc Luaän Sö cuûa nöôùc Ca-thaáp-di-la noùi: "Luùc no thì Xuùc aáy cuõng khoâng ñoaïn, bôûi vì ñoà aên thöùc uoáng ngaên caùch cho neân khoâng coù theå nhaän bieát, ñoà aên thöùc uoáng tieâu heát roài vaãn coù theå nhaän bieát". Hoûi: Neáu laø dò thuïc, thì ñoù laø quaû cuûa nghieäp thieän, hay laø quaû cuûa

nghieäp aùc? Ñaùp: Laø quaû cuûa hai loaïi, vì theá cho neân ngöôøi giaøu ñoùi-khaùt laø quaû cuûa nghieäp thieän, ngöôøi ngheøo ñoùi-khaùt laø quaû cuûa nghieäp aùc. Hoûi: Ñoùi-khaùt do Ñaïi chuûng nôi naøo ñaõ taïo ra? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Do Ñaïi chuûng ôû vuøng buïng ñaõ taïo ra. Trong kinh Nhaäp Thai noùi: "ÔÛ trong buïng meï coù luùc ôû vuøng roán, loaøi höõu tình aáy coù dò thuïc cuûa nghieäp, gioù nheï baét ñaàu daáy khôûi thì Ñaïi chuûng nôi aáy coù theå taïo ra ñoùi-khaùt". Coù Sö khaùc noùi: Ñaïi chuûng trong toaøn thaân coù theå taïo ra ñoùi khaùt, bôûi vì luùc aáy toaøn thaân hoãn loaïn khoù chòu.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.